

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 «
Pe o lună . 2 «

Nral de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nral de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franc.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș
comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 24

A cui e criza?

Criza politică a ajuns la o nouă răspânte. Coaliția e sfărmată și partidul kossuthist e stăpânul situației. În trei-patru zile noul guvern trebuie să fie numit și de unde cu o săptămână în urmă se credea că deslegarea nodului gordian al crizei s'a amânat până la toamnă, acum ea a luat un mers pripit și este împinsă către o hotărâre grabnică. E ca o vale de munte capricioasă care curge, când domoală și leneșă, când repede și precipitată, făcând bolboace liniștite sau ochiuri vârtejitoare și primejdioase, criza asta ungurească.

Criză ungurească? Să ne oprim puțin. Ne-am obișnuit să-i zicem așa și o repetăm fără să ne gândim mai bine; și ca noi zice toată lumea străină, toate ziarele germane, franceze etc. criza ungurească. Este ungurească criza asta, ungurească în sensul că e a ungușilor, o criză a politicii, a partidelor și a poporului unguresc? Tăgăduim asta, cu toată hotărârea. Nu credem să se fi stabilit o definiție precisă a cuvântului criză și nu avem nici noi pretenția de a o face aici. Dacă însă ar fi să se întrebuițeze în sensul lui adevărat, atunci nu poate fi vorba de o criză a politicii ungurești.

De criză nu ar putea fi vorba decât dacă politica și partidele ungurești ar fi în fața unei mari probleme interne, căreia nu ar vrea sau nu ar putea să-i dea o soluțiune,

găsind în sine însăși mijloacele de deslegare.

Se poate spune asta despre politica ungurească? Idealul kossuthist este problema de azi a politicii ungurești. Kossuthismul, neatârarea Ungariei, cu toate atributele unui stat suveran, este idealul poporului unguresc aproape în întregime, cu foarte neînsemnate excepțiuni. După lungi frământări și lupte parlamentare, el a izbutit să-și creeze și mijloacele politice și constituționale: a ales o majoritate kossuthistă.

El are deci toate mijloacele politice spre a se îndeplini: opinia publică covârșitoare, voturile »națiunii« de azi, o majoritate kossuthistă care la o nouă alegere cu actualul sistem de sigur ar crește încă și — ceia ce-i mai însemnat încă — el trăiește cu toată puterea în conștiința tuturor ungușilor ca un ideal viu, care nu cere decât formele materiale în cari să se coboare. Realizarea Ungariei neatârătoare nu ar fi o reformă precoce pentru care conștiința poporului unguresc nu este pregătită, ci dimpotrivă condiția cea mai de căpetenie a reformei, pregătirea spiritului public, este de mult împlinită. Încă odată, politica ungurească nu se află în criză. Ea știe ce vrea și are toate mijloacele ce i-se pot cere ei, ca să dea problemei sale o soluțiune precisă.

A cui e atunci criza? Ea nu poate fi decât a celui alt factor constituțional: a coroanei. Păstrând toată reverența cuvenită coroanei atunci când este vorba de ea în

discuțiile politice, fără vre-un gând de jignire sau micșorarea prestigiului ei, trebuie totuși să constatăm aceasta. Criza politică de azi e criza coroanei.

Pe când politica ungurească a dovedit că a creat toate premisele și toate mijloacele politice necesare pentru a da soluțiunea dorită de ea problemei politice de azi, ne întrebăm: care e soluțiunea coroanei și cari sunt mai ales mijloacele politice de cari dispune spre a-și îndeplini voința?

Nu cunoaștem o soluțiune precisă pe care coroana ar preconiza-o ca un remediu în contra stării de azi, afară de votul universal care a fost înscris în pactul dintre coroană și coaliție. Ar fi de sigur o soluțiune aceasta. Dar mărturisim că în felul cum coroana a voit să o realizeze, ea e de o valoare foarte îndoielnică. Din capul locului ea a fost încredințată în mod greșit unui factor care nu merită încredere: coaliției, și din toată gruparea asta persoanei cu mentalitatea cea mai reacționară, atât în privința socială cât și națională, contelui Andrassy.

Realitatea a dovedit cu prisosință greșeala asta, dovadă proiectul votului plural al dlui Andrassy, care reprezenta nu un progres, ci deadreptul un regres în distribuția drepturilor sub raport social și național în același timp.

Și mai puțin înțelegem însă cum acest proiect a putut dobândi totuși învoirea prealabilă a coroanei. Prin faptul acesta coroana

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Cântec popular.

— Din jurul Aradului. —

Pe drum către Lipova
Merg trei fete clătura
Cu cununi de floricele
Cu trei voinici după ele.
Voinicii din grai grăiau
Cătră fete așa ziceau:
Fete fete, dragilor
Dragilor, frumoaselor,
Dați-ne voi floricele
Să ne purtăm noi cu ele.
Fetele din grai grăiau
Voinicilor le ziceau:
Noi floricele vam da
Dacă voi că ni-ți lua.
Voinicii din grai grăia:
Noi pe voi că vam lua
Dar avem măicuță rele
Nu veți nărăvi cu ele.

Edmondo De Amicis.

I N I M A.

Copii rachitici.

Vineri, 5 Mai.

Azi n'am fost la școală pentru că nu prea mi-a fost bine și mama m'a luat cu dânsa la Institutul copiilor rachitici. Mama s'a dus la acel institut ca să recomande pe o fetiță a portarului nostru, dar pe mine nu m'a lăsat să intru...

»N'ai priceput, Enrico, pentru ce nu te-am lăsat să intri? Nu te-am lăsat să intri pentru că să nu te pui față în față cu acei nenorociți, în mijlocul școlii, pe tine, care ești sănătos și tare. Copiii aceia, săracii, foarte dese ori văd acest lucru. Ce lucru trist! Imi vine să plâng ori decâte ori întru în institutul acela. Erau vr'o șase zeci, băieți și fete... Bietele oase chinuite!... Bietele mânușițe, bietele piciorușe strâmbe! Bietele trupuri schilodite!

Am văzut multe fețe drăgălașe, ochi plini de deșeptăciune și de dragoste: o fetiță avea nasul lung și bărbia întoarsă în sus, de părea o babă, dar avea un suris de-o dulceață cerească. Unii copii, văzuți din față, sunt frumoși, par'că n'au nimic; dar când se întorc cu spatele... și se strânge inima. Când am intrat eu, venise doctorul, la vizită. Ii puneam în picioare pe bancă, le ridica rochițele ca să le pipăie pântecile umflate și încheieturile îngroșate. Bieții copii! nu se rușinau

de loc, se vedea că sunt deprinși cu vizitele medicului, și cu examinările lui. Și când te gândești că acum sunt într'o epocă a boalei, când nu sufer; dar cine poate spune cât sufer ei, când începe boala, când cu mărirea schilodeniei lor scade d'agostea din jurul lor, bieții nenorociți lăsați singuri ceasuri întregi într'un colț de odaie sau de curte, rău hrăniți și câte odată chinuți de fașile și de mașinile ce li-se pune la încheieturi i, cari de cele mai multe ori nu le aduc nici un folos! Azi însă, mulțumită tratamentului, gimnasticii și hranei cele bune, mulți se îndreptează.

Profesoara i-a pus să facă gimnastică. Iți era mai mare mila să-i vezi întinzând sub bănci picioarele lor înfășate, strânse între stîngiuțe de scândură, strâmbe; piciorușe cari își venea să se acoperi de sărutări! Mulți nu puteau să se ridice de pe bancă și rămâneau pe bancă și rămâneau pe loc, cu capul plecat pe braț, mângânduși cu mâna cărjile; alții ridicau brațele, dar le lua răsuflarea și cădeau oboșiți la loc, galbeni, dar surideau, ca să ascundă oboseala. Ah, Enrico, voi nu prețuiți sănătatea. Și vi-se pare un lucru de nimic! Mă gândeam la copii puternici și frumozii, pe cari mamele îi duc pe stradă cu mândrie, îngâmfate de frumusețea lor și-mi venea să apuc toate acele capete de copii oropsiți de soartă, să le strâng la inimă. Dacă aș fi fost singură, aș fi zis: nu mă mișc de aici, vreau să mi jertfesc viața pentru voi, să vă servesc, să fiu mama voastră până la ultimul ceas...

Ei, cântau, cu niște glasuri subțiri, dulci, triste, care-ți mergeau la inimă și când profesoara i-a lăudat, i am văzut mulțumiți, și când profesoara trecea printre bănci ei îi sărutau mâinile, pentru că

singură consimția la zădărnicierea soluțiunii propusă de dânsa.

Ea propusese votul universal nu de dragul acestui cuvânt sunător, ci, credem, ca un mijloc de a înlătura domnia kossuthismului și a oligarhiei. Prin sancțiunea votului plural însă singură se învoia la menținerea și chiar întărirea lor și dacă criza băncii nu intervenea, proiectul dlui An drassy cu mici schimbări de formă, se prefăcea în lege.

Soluțiunea coroanei nu era deci o soluțiune serioasă, sau cel puțin dorită în mod sincer.

Am văzut soluțiunea coroanei. Cari sunt mijloacele ei politice? Unde-i partidul, și unde-i statul major de oameni politici pe cari vrea să se sprijine? Niște deplorabile rămășiți. Partidul constituțional și popular cu d-nii Wekerle, Andrassy și Zichy formează minoritatea în cameră, iar în conștiința publică ungurească ei nu au rădăcini. Numai cu mijloacele presiunii politice, cu jandarmi și cu »alegeri ungurești« au fost în stare să »aleagă« între nemaghiari minoritățile lor. Și cu toate acestea și partidele »67-iste« declară că nu primesc puterea decât pe prețul unor concesiuni ungurești în armată.

Coroana nu dispune deci nici de mijloace politice pentru realizarea soluțiunii sale.

Cauza acestei situații este mult mai adâncă decât s'ar părea. Originea ei se reduce la compromisul de acum patru-zece și mai bine de ani dintre coroană și poporul unguresc. Atunci toată puterea politică a fost dată unui singur popor și azi în toate situațiile, în toate încercăturile politice, coroana e nevoită să opereze cu un singur factor: poporul unguresc. Dacă numai poporul unguresc ar trăi în țara asta, mărturisim că nu am putea găsi nici-un motiv pentru care realizarea tuturor dorințelor ungurești să fie împedecate.

Dar țara asta-i locuită pe jumătate de alte neamuri cari nu se solidarizează cu do-

rințele ungurești. Dacă coroana dorește deci o soluțiune trainică nu efemeră a crizei de azi, a crizelor de ieri și alaltăeri, a tuturor crizelor cronice cari o bântuiesc de atâtea zecimi și sutimi de ani, îi rămâne o singură soluțiune: să opui dorințelor ungurești, dorințele românilor, germanilor, slovacilor, sârbilor până și ale rutenilor cari toți vor trebui treziți la viață națională.

Aceasta-i singura soluțiune rațională și trainică, o soluțiune care în acelaș timp își creiază singură și mijloacele politice.

În mod negativ întâi prin înlăturarea sistemului de asuprire de azi care împiedică întărirea noastră, și pe urmă prin încurajarea fățișe a mișcărilor noastre, Coroana își poate crea viitoarele partide pe cari răzîmându-se va putea să dea în sfârșit o soluțiune definitivă nesfârșitelor sale crize de azi.

Cu felul acesta ea va provoca poate noi crize momentane, dar ele vor fi războiul care aduce pacea definitivă, pe când cu soluțiunile și jumătățile de măsuri de acuma poate veni pacea zilei de azi care ascunde însă germenii viitoarelor șiruri de crize nesfârșite.

Ministrul Schönaich către Francisc Iosif. Ediția de aseară a ziarului »Fremdenblatt« anunță, că ministrul de război, Schönaich, a trimis dlui Kossuth o scrisoare aducându-i mulțămită, în numele său și al armatei, pentru »valorosul sprijin« prin care partidul kossuthist a facilitat executarea măsurilor militare ce s'au luat împotriva Serbiei, și cere și pe mai departe sprijinul dlui Kossuth.

E vorba aici de atitudinea dinastică ce o simulase presa kossuthistă pe vremea conflictului diplomatic cu Serbia. Am arătat la timpul său cât de nesincere și de precugetate, cât de fățarnice și meschine în scopul lor ascuns, erau glasurile ce tremurau atunci dulceag în presa kossuthistă. Kos-

suthistii visau să stoarcă dinastiei concesiile militare, banca națională, îndată după aplanarea conflictului.

Prea brusc s'au dat însă pe față, în curând după pacificarea Serbiei, sentimentele lor antidinastice — când cu respingerea dezideratelor în chestia băncii — decât ca cercurile politice din Viena să nu fie în curat cu rostul aceluia dulceag dinasticism. Ce înțeles are deci scrisoarea ministrului Schönaich? Ea, nici inspirată de convenționalismul oficial, — nu avea înțeles.

Situația politică.

D. Lukács și-a început activitatea de mijlocitor între Coroană și partide. Pentru azi fostul ministru e chemat la Viena, de unde se va întoarce cu semnatura M. Sale. D. Lukács va începe negocierile întâi cu șeful partidului independist, cu d. Kossuth. Dacă acțiunea aceasta va fi zadarnică, în locul dlui Lukács va veni contele Khuen-Héderváry, care ar avea încredințarea să formeze un cabinet compus numai din liberalii vechi.

Contele Khuen-Héderváry a și sosit ieri la Budapesta. Cel dintâi om, cu care s'a întâlnit aici a fost d. Lukács. Între cei doi bărbați de stat s'a încins apoi o discuție lungă. În Budapesta contele va rămânea de ocamdată numai vre-o 2—3 zile.

Se crede însă, că d. Khuen-Héderváry n'are până acum nici o misiune. D-sa nu petrece acum în Budapesta ca homo regius sau ca viitor ministru președinte. Dintr'un cabinet Lukács contele Khuen-Héderváry nici n'ar face parte. D-sa va intra în acțiune de-abia atunci, când încercările dlui Lukács se vor dovedi cu totul zadarnice.

Misiunea dlui Lukács.

D. Lukács a plecat aseară la Viena și azi va fi primit în audiență de M. Sa. Încă în cursul zilei de azi d-sa se va întoarce la Budapesta, unde va începe negocierile cu șeful partidului

au multă recunoștință cu cine se poartă bine cu ei. Mi-a spus profesoara că sunt deștepți și învață bine. Profesoara lor este înăra și dragălașe și pe fața ei plină de bunătate are o urma de tristețe, o umbră a nenorocirii ce dânsa mângăie și alină. Biata profesoară! Dintre toate ființele cari își câțigă existența, nici una nu și-o câștigă într'un chip mai sfânt, ca dânsa.

Mama ta.

Sacrificiu.

Marți, 9 Mai.

Mama este bună și sora mea Silvia este ca dânsa: are inima largă și dragălașe. Ieri, eu copiam o parte din povestirea *Dela Apenini la Anzi* pe care profesorul ne-a dat-o s'o scriem la mai mulți, căci este foarte lungă, când intră Silvia în vârful degetelor și mi zise șoptind:

— Vino cu mine la mama. Azi dimineață i-am auzit vorbind: tatei i-a mers rău o afacere, era trist, iar mama îl îmbărbăta. Suntem la nevoie, înțelegi? nu mai sunt bani. Tata zicea că trebuie să facem sacrificii ca să ne venim la loc. Trebuie să facem și noi sacrificii, nu crezi? Ești gata? Bine, vorbesc eu cu mama și tu să zici »da« și să-mi făgăduiești pe onoarea ta că o se faci tot ce ți-o zice eu.

Mă luă de mână și mă duse la mama, care lucra gânditoare. Eu mă așezai de o parte și Silvia de alta, și zise:

— Mamă vreau să-ți spui ceva. Amândoi vrem să-ți spunem ceva.

Mama se uită mirată la noi, și Silvia începu:

— Tata nu mai are bani, este adevărat?

— Ce zici? — răspuse mama roșindu-se. — Nu este adevărat! Cine ți-a spus?

— Știu eu — răspuse Silvia cu hotărîre — Ascultă mamă: trebuie să facem și noi sacrificii. Tu-mi făgăduiești un evantai și lui Enrico o cutie cu vopseli; nu mai vrem nimic, nu vrem să se risipească banii; ne mulțumim și fără ele.

Mama vru să vorbească, dar Silvia zise:

— Nu, nu; așa trebuie să fie, așa ne am hotărît. Și până ce tata nu va avea bani, nu mai vrem nici fructe, nici altceva; ne vom mulțumi cu supa, iar dimineața vom mânca numai pâine goală. Atunci o să cheltuiți mai puțin cu masa, căci acum se cheltuiește prea mult, iar noi ne vom mulțumi ori cum va fi. Nu e așa, Enrico?

Eu am răspuns că așa este.

— Mulțumiți ori cum va fi, zise iar Silvia, închizând cu o mână gura mamei, și dacă se poate să facem alte sacrificii, în îmbrăcăminte sau în altceva, noi facem bucurios, ba chiar am putea să vindem și din darurile ce ni-le-ați dat. Uite, eu dau toate lucrurile mele și voi face eu de servitoare.

Nu vom mai da nimic afa-ă din casă, voi lucra cu tine de dimineața până seara, voi face tot ceea ce vrei tu. Tot, și se aruncă de gâtul mamei, numai ca tata și mama să nu fie supărați, numai ca să-i văd pe amândoi liniștiți și veseli ca mai nainte, cu Silvia și cu Enrico al vostru, cari vă iubesc atât de mult, că ar da viața lor pentru voi.

Ah, niciodată nu am văzut pe mama așa de mulțumită ca atunci, și niciodată nu ne a sărutat pe frunte ca atunci, râzând și plângând, fără să poată să zică nici o vorbă.

Apoi spuse Silviei că nu a înțeles bine, că spre norocul nostru nu ajunsese așa de rău cum crezuse dânsa și ne mulțumi de o sută de ori și toată seara a fost veselă și bine dispusă până ce a venit tata și i-a povestit totul. Bietul tata, nu a deschis gura! Dar azi dimineață, când ne-am dus la masă, am avut o mare bucurie și o mare tristețe... sub șervetul meu, eu am găsit cutia cu vopseli, iar Silvia evantaiul făgăduit.

Trad. de Dr. P. Robescu.

Cântec popular.

Culese de: Gheorghe Budeanu.

*Păsărică din răzor
Invață-mă ca să sbor.
Ca să sbor în țări străine,
Dar să vii și tu cu mine.
Că aici la noi în țară
Este numai foc, și pară,
Numai dor și amăgire
Ce mă îmbată și pe mine.
Și acolo 'n țări străine
Vom trăi doară mai bine.
Vină păsărică dragă
Ca să ajungem mai de grabă.
Iar dacă și'n țări străine
Nu ne-o fi nouă mai bine,
Vom sbura 'n pustietate
Doar din ea vom avea parte.*

independist d. Kossuth. Intreg partidul independist privește cu încredere misiunea dlui Lukács, numai contele Apponyi îl desaproabă. În felul acesta nu-i cu totul exclusă o înfelegere.

Se poate însă întâmpla, ca încercările dlui Lukács să nu aducă nici un rezultat. În cazul acesta va fi numit contele Khuen-Héderváry să formeze un cabinet, compus numai din vechi liberali. Guvernul acesta ar avea să disolve camera și, prin alegeri noi, să se năzuiască a-și face o majoritate 67-istă.

Intrebat de un ziarist, d. Lukács a făcut următoarea declarație:

Partidul independist ar trebui să se bucure de ocazie și să ia puterea pe lângă condițiile pe cari i-le pune M. Sa. Eu nu cunosc azi altă cale, care să ducă la o soluție pașnică.

Un ziar de seară scrie despre posibilitatea unui cabinet Lukács. Dacă d. Lukács va fi numit ministru președinte — zice ziarul — el va oferi încă-odată câteva portofolii partidului independist. Ofertul lui însă nu se va primi. Atunci d. Lukács își va forma cabinetul său a cărui listă e gata de mult. Noului cabinet camera îi va vota neîncredere. Asta ar avea drept urmare dizolvarea camerei. În cazul acesta guvernul se va adresa poporului printr'un manifest, în care va făgădui cele mai largi drepturi; apoi prin decret regal va impune votul universal, egal și secret...

Contele Khuen-Héderváry în Budapesta.

Un ziar a avut ieri următoarea convorbire cu contele Khuen-Héderváry:

— Se zvonește, că ve-ți fi numit ministru președinte.

— Nu știu nimic despre asta. Numai de prin ziare aflu și eu. Prietenii m-au chemat la Budapesta, și uite, am venit. De-aici plec poimâne la moșie, în Slavonia.

— Stați mai mult acolo?

— Două săptămâni, ca de obicei.

— Contele Apponyi a spus într-o formă ho-lărită, că o să fiți numit ministru președinte.

— Poate, că vrea să mă numiască Apponyi...

Nu înțeleg de ce pleacă guvernul actual. Avea majoritatea în cameră, și încrederea alegătorilor.

— De altfel vom mai vedea ce aduce viitorul...

Un cabinet Khuen.

»Neue Freie Presse« scrie: Din faptul, că d. Khuen-Héderváry a sosit la Budapesta se poate deduce, că e în pregătire o combinație foarte serioasă în legătură cu d-sa. Suntem informați, că dacă d. Lukács nu va reuși să înduplece pe independiști, în locul d-sale va fi încredințat cu formarea cabinetului contele Khuen-Héderváry. Cabinetul acesta va fi compus din vechii liberali, cari astăzi n'au reprezentanți în cameră. Dacă va veni d. Khuen va dizolva, și în caz de nevoie va face chiar și mai multe ori alegeri, numai să-și poată asigura o majoritate...

Din România.

— Cu ce hrănesc arendașii jidani pe țărani români. Administrația sanitară a jud. Ilfov, România, făcând inspecțiuni, în comuna Gurbănești la arendașul Leon A. Loebel a găsit niște piine neagră și mucegăită ce se da ca hrană muncitorilor agricoli. Piinea aceasta a fost trimisă la analiza medicală, spre a se afla din ce e compusă, căci nu pare a fi făcută nici din făină nici din țărțe de grâu. Ea are un gust excesiv de amar și o înfățișare desguștătoare. Două bucăți din acea piine au fost expuse la vitrinele ziarului »L'Indépendance Roumaine« unde trecătorii de pe calea Victoriei pot să vadă cu ce sunt hrăniți țărani, cari muncesc pe moșia Gurbănești, ținută în arenda de d. Loebel.

Amănunte dela înmormântarea lui Dr. Aurel Murășianu.

Rar a văzut orașul Brașov un cortej funebru atât de imposant cum a fost al înmormântării lui Murășianu. Dacă numărul mare de telegrame de condoleanțe a vădit stima generală de care se bucura el în viață, afluența enormă a publicului brașovean a dovedit că personalitatea lui genuină a cucerit simpatiile tuturor, cari au avut fericirea să-l cunoască.

Pe tot parcursul cortejului, dela locuința defunctului și până la țințirul din Groaveri, trotoarele erau înțesate de lume. Cei cari n'au încăput pe stradă priveau imposantul cortej din ferestre. A oficiat părintele canonic din Blaj dr. Augustin Bunea, azistat de Dr. Ilie Dăianu protopop, A. C. Domșa, redactorul »Unirii« și Moise Brumboi, preotul din Tohanul-vechiu. Cântările prohodului le-a executat asesorul consistorial din Blaj d. Papiu și preotul din Tohan, Manoilă. În capelă a cântat corul bisericii Sft. Nicolae, dirijat de măiestrul Dima.

Cununile

Afară de cununile anunțate în numărul nostru de ieri, am mai însemnat următoarele cununi:

Societatea »Petru Maior«: Membrului onorar.

Tinerimea română: Neînfrântului ștejar Aurel Murășianu: (treicolor).

Reuniunea femeilor române din Brașov: Valorosului bărbat.

Neuitatului nostru Aurel, frații Elena, Tița, Iacob. General Groza, Ing. Davidescu.

Românii din Cluj: lui Aurel Murășianu

»Albina«: Neînfrântului luptător.

Sindicatul zăriștilor din București: lui Aurel Murășianu (treicolor).

Colonia română din Viena și societatea academică »România Jună«: Membrului ei emeritat și onorar (treicolor).

Partidul naționalist român: Neobositului luptător (treicolor).

Și altele, în total vre-o treizeci.

Un ordin al poliției.

Aflând poliția localnică de multe cununi cu panglici treicolore, a avizat pe membrii familiei, că va confisca cununile, fără considerare la jignirea ce s'ar aduce întregului public, decumva nu va fi îndepărtat tricolorul.

Avizul acesta a stârnit revoltă generală. Frunțașii însă cari ierau de față au hotărât să nu ofere zeloasei poliții acest prilej de merite patriotice și frunzele treicolore au fost îmbrăcate în zăbranic des, zădărnindu-se astfel intențiunile sacrilege ale unor sălbatici, cari nu s'ar fi sfiit să tulbure odihna marelui mort.

Discursul panegiric al părintelui Bunea.

În capela din Groaveri, unde s'a oficiat prohodul, în fața coșciugului, părintele canonic Bunea a rostit un splendid discurs, care va rămâne desigur printre celelalte discursuri neperitoare, pe care le-a rostit d-sa cu asemenea dureroase prilejuri.

În partea omiletică a panegiricului său, părintele Bunea, cu clasică elocvență de măiestru al retorice sacre, a desfășurat principiile religioase cari luminează taina sublimă a morții și a lămurit ascultătorilor învățămintele sfinte ce trebuie să le scoatem cu toții din taina morții.

»Dar dacă acestea sunt — a continuat părintele Bunea — învățăturile sfinte ce trebuie să le scoatem din taina morții ori de câteori vedem trecând pe frații noștri la altă viață să nu uităm a le și întipări adânc în sufletul nostru și a le păzi și urma cu sfințenie chiar în interesul mântuirii noastre. În acelaș timp însă să ne gândim și la învățăturile folositoare ce le putem scoate din cazul particular ce ne a întrunit în jurul rămașitelor pământești ale lui Aurel Murășianu căruia astăzi îi dăm cinstea din urmă.«

»Cine oare ne va putea spune însă aceste învățături folositoare, de cari sufletul nostru are astăzi mai mult decât ori și când altădată trebuință neapărată.«

»Să-l întrebăm pe Aurel Murășianu?«

»Doar venerabila lui făptură de patriarh, la care noi privim cu respect și admirațiune, stă închisă într'un sicriu peste care se va rostogoli și o vor acoperi îndată gila negrului mormânt. Buzele lui, de pe cari curgeau cuvinte de mângâiere în restriște, de îmbărbătare în lupte grele, de îndrumare în situații încurcate, de dragoste și frăție în mijlocul împăcherilor și zizaniei sămănate de neprieteni din lăuntru și din afară — au amuțit.

»Glasul lui puternic de tulnic, nu ne mai poate înflora cu muștrări adeseori drepte și întemeiate, căci s'a stins... El nu mai poate vorbi nici măcar cu acel judecător din lumea aceasta care l-a chemat de pe patul durerilor pe ziua de alaltăieri, pentru ca să răspundă pentru un articol de Crăciun publicat în »Gazeta« anul trecut, astfel încât a rămas să judece și această faptă acel mare judecător cereșc, care după învățătura sfintei scripturi ține în mâna sa soarta tuturor popoarelor, care umilește pe cei trufași și înalță pe cei smeriți și obidiți, care lasă pe cei bogăți să sărăcească și să flămânzească, iar pe cei ce-l caută pe el, îi ajută să nu se lipsească de tot binele, care nu judecă după legi scrise de mintea mărginită și orbită uneori de porniri nedrepte a oamenilor, ci după legile nescrise dar întipărite în sufletul fiecărui om, adecă după legile acelea veșnice, cari dau fiecărui popor dreptul de a trăi după firea și individualitatea sa etnică și de a-și înfăptui cu toate puterile sale toate acele garanții și instituții de stat, cari să-i asigure existența și să-i desăvârșească individualitatea națională.

»Înainte acestui mare și drept judecător se află acum A. Murășianu. Dela El cere dânsul dreptate. Să nu-l turburăm întru apărarea cauzei unui neam.

»Dela cine vom cere deci să ne spună învățăturile folositoare, care se pot scoate din mutarea fericitului în Domnul Aurel Murășianu dela noi?«

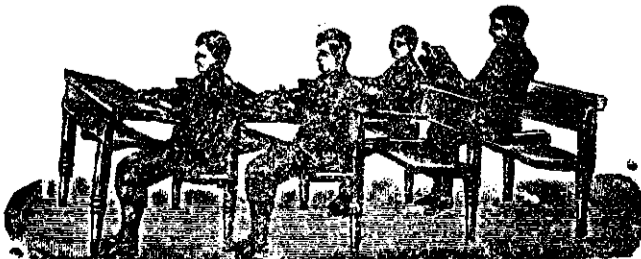
»Le vom cere dela istorie! Au trecut mai bine de două sute de ani, de când pronia dîmnezeiască a adus poporul românesc din Ardeal și Țara unghurească sub blânda stăpânire a casei domnitoare de Habsburg. Din gura marilor domnitori din această onestă casă au auzit românii mai întâi cuvintele mângâietoare, că și ei sunt fii adevărați ai patriei. Prin stăruințele acestor domnitori s'a ridicat clerul românesc din starea ticăloasă și nesuferită de mai înainte și a ajuns a fi factor important în viața culturală, socială și politică a poporului românesc.

»Prin mijlocirea și cu ajutorul material al Casei domnitoare s'au deschis tinerilor români marile școli ale Apusului și mai ales ale Romei, de unde au venit cei mai înflăcărați apostoli ai românismului, cari au trezit conștiința națională a tuturor românilor. Din dărnicia generoasă a Casei domnitoare s'au înzestrat episcopiiile românilor cu domenii frumoase, căci au fost cu adevărat izvor de binefacere și mijloc puternic pentru înaintarea culturii neamului întreg românesc, și s'au întemeiat și deschis cele dintâi școli românești în inima Ardealului, în Blaj. Dela Casa domnitoare au pornit cele mai energice încercări de a ușura soarta poporului românesc de jugul greu al iobăgiei.

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

Bănci de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de blurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și portu franco.

»Subt ocrotirea Casei domnitoare și cu ajutorul ei s'au înființat cele două Mitropolii ale românilor, s'au făcut mai multe școli secundare și s'au întemeiat cele mai frumoase instituții culturale, ce le avem. Ori de câte ori greutăți și încercări din lăuntru și din afară nu au pus piedici neînvins, Casa domnitoare totdeauna a lucrat direct pentru înălțarea poporului românesc la importanța de factor politic.

»Intre astfel de împrejurări și-a creiat poporul românesc din Ardeal și țara ungurească acea politică națională care are 2 puncte cardinale, răzmate pe identitatea intereselor sale cu ale casei domnitoare habsburgice; din cari puncte unul este loialitatea nestrămutată față cu augusta casă domnitoare, iar altul închegarea poporului român de subt stăpânirea aceleiași case puternice într-o individualitate politică, înzestrată cu toate condițiile de existență și de dezvoltare și afirmare pe toate terenele vieții publice și de legătură sufletească culturală cu românimea de pretutindenea, fără a se știrbi prin aceste drepturi firești, ce se cuvin după principiile neschimbăcioase ale dreptății și umanității, în asemenea măsură și celorlalte popoare de subt schiptrul casei domnitoare de Habsburg, și fără a se pierde din vedere acele îndatoriri, cari ca cetățeni noi li le avem față de patrie și cari le-am împlinit totdeauna cu sfințenie.

»Aceasta este așa-numita politică tradițională a românilor din Ardeal și țara ungurească.

»Ea este adânc săpată în inimile tuturor românilor adevărați, este înscrisă în memoriile marelui episcop Ioan Inocențiu Klein din prima jumătate a veacului 18-lea, este dezvoltată în »Supplex libellus« dela sfârșitul aceluiași veac și a fost pecetluită cu jurământ pe câmpul libertății din Blaj în 1848. Pentru acest ideal politic arhieriei mari și-au jertfit mitra, cârja și toată strălucirea tronului lor episcopesc, s'au vărsat șiroaie de sânge în toate războaiele, cari au apărat strălucirea și mărirea Casei domnitoare și nenumărați mucenici naționali nu s'au lăsat să fie înfrânți, decât frânți pe roate, sau spânzurați în furci, s'au zăvorâți în temniți. Acest ideal politic a îndemnat pe Gheorghe Barițiu și pe Iacob Murășianu să iasă din liniștea păreților seminarului teologic din Blaj și să se așeze în mijlocul românilor harnici din Brașov și aici să ridice un luminos far și puternic turn de veghe și de apărare prin înființarea »Gazetei Transilvaniei« înainte de asta cu 71 de ani.

»Gazeta Transilvaniei« este marea moștenire națională, ce a primit-o Dr. A. Murășianu înainte de 32 ani, dela mării și nemuritorii săi înaintași. El nu a prădat-o ci a apărat-o ca un viteaz biruitor, și de lăcomia străinilor și de uneltrile adversarilor, și a sporit-o prin o muncă stăruitoare fără seamăn. Pentru ea și-a jertfit cariera strălucită, ce-l aștepta după pregătirile sale frumoase, pentru ea și-a jertfit sănătatea și pentru ea și-a jertfit, putem zice, și viața, căci dacă nu și-ar fi istovit toate puterile trupesti și sufletești pentru păstrarea și sporirea acelei frumoase moșteniri naționale, vârsta de 62 de ani i-ar fi putut îngădui să mai trăiască.

»Intr'o viață sbuciumată și agitată de ziarist, cum a avut fericitul în domnul Dr. A. Murășianu se pot găsi și greșeli »de cari nu este nimeni scutit, ori cât de curate i-ar fi fost intențiunile și ori cât de nobile motivele cari i-au determinat activitatea. Eu însu-mi am fost silit să combat unele greșeli pe atunci neîntemeiate, îndreptate asupra bisericii al cărei preot am fericirea de a fi. Dar meritele unui luptător național nu se aprețiază după unul sau altul din pașii ce i-a făcut în viața sa, ci după întregimea activității sale și după caracterul general al acestei activități. Din acest punct de vedere privind viața lui Dr. Aurel Murășianu nu este nici un român adevărat, care să nu-i aducă prinosul recunoștinței și să nu-i păstreze pentru totdeauna o pioasă amintire. Cine nu va admira constanța și credința lui neclătită, cu care a apărat totdeauna fără șovăire idealul politice tradiționale a românilor din Ardeal și țara ungurească, năzuindu-se a-l săpa adânc în conștiința poporului român?

»Cine nu se va închina bărbăției cu care el resfrângea atacurile adversarilor săi politici și înfiera păcatele acelor oameni, cari nu știau să aducă în armonie interesele lor private cu interesele mari și înalte ale neamului românesc, sau cari niște moșteniri frumoase naționale le-au pus la dispoziția altora spre a le folosi pentru distrugerea ființei etnice a poporului românesc, sau cari pentru binele privat al lor, altcum rău priceput, nu se sfiau a conspira cu cei ce îndreptau lovituri asupra sanctualelor culturi naționale? Cine să nu se plece înaintea aceluiași caracter integru, care mai bucuros suferia orice batjocură, decât să se abată dela convingerile sale, — înaintea aceluiași spirit de jertfă și abnegațiune, care toată agoniseala părinților săi a pus-o în serviciul cauzei sfinte a poporului românesc?

»Iată, iubiți creștini, învățăturile folositoare ce se desprind din viața și moartea adormitului în Domnul Dr. Aurel Murășianu, iată pierderea dureroasă ce o îndură neamul românesc prin decedarea lui.

»Cine însă va putea măsura mărirea pierderii, ce o îndură soția iubitoare, ajunsă în situația nespuse de grea a văduviei; fiul și fiica minori cari tocmai acum aveau mai mare trebuință de ajutorul și îndrumările înțelepte ale părintelui lor; fratele, surorile, cumnații și număroasele rudeni, cari toți simțesc, cum s'a luat dela ei cununa capetelor lor, cum s'au lipsit ei de cea mai aleasă podoabă a familiei lor? Sunt dureri cari nici lacrimile unui neam întreg nu le poate alina, fără numai bunul Dumnezeu, dacă cei atât de greu loviți se vor întoarce cu încredere și credință către izvorul tuturor darurilor și mângâierilor.

»Și acum iubiți creștini, sus inimile! Să le înălțăm spre cer, și să cerem dela părintele îndurător iertarea adormitului și așezarea lui în corpurile dreptilor, unde nu este durere nici întruistare și unde cetele cerești împreună cu toți sfinții preamăresc pe Tatăl pe Fiul și pe Spiritul sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!«

Discursul domnului I. Bacalbașa.

În numele presei românești d. Bacalbașa a rostit următorul discurs:

Cu adâncă durere, dar și cu negrăită mândrie vin să salut în numele sindicatului ziaristilor din București și a întregii presei românești rămășițele aceste scumpe ale vrednicului A. Murășianu. Neclintit ca sentinela poetului, pe care mama Roma a pus-o strajă pentru apărarea neamului românesc, a stat Aurel Murășianu vlăstar ales al neamului Murășenilor, 32 de ani la postul de luptă și de onoare, în fortăreața neînvinsă a limbii și credinței strămoșești »Gazeta Transilvaniei«. El cade în luptă ca și tatăl și ca și moșul său acoperit de răni și deasupra corpului său neînsuflețit stau încă întinse chingile temnițelor, cărora trebuie să plătească tribut toți apărătorii limbii și credinței strămoșești. Este demn de sigur acest luptător care n'a ținut în mână sa nici sabia nici pușca, ci numai peana ziaristului, să fie salutată de noi toți, cari simțim durerile neamului și ne putem înălța până la aspirațiunile lui ca un adevărat erou. Da, eroi, sunt aceia cari știu să facă jertfe pentru cauzele sfinte românești. Eroii sunt aceia cari știu să fie și victime și trâmbitii ale reinvierii. Aurel Murășianu și-a făcut datoria de bun român.

Să se ducă dar liniștit. Îl urmează admirația și recunoștința noastră a tuturor și e binecuvântat de neamul înfrigorat de grija fiecărei clipe a vieții ce trăiește, de neamul care știe cât prețuiesc fiii săi aleși învievitori ai speranțelor și învățători ai credinții.

A. Murășianu va fi o nouă icoană în mijlocul sfintelor icoane ale Murășenilor cari au dat neamului românesc cântul acela sublim ce înălță sufletele către idealul de cultură și de viață națională, cum și cea mai veche gazetă.

Pildă să rămâie luptătorul acesta, care și-a jertfit fraților toate clipele vieții sale, până când a sunat ora lui cea din urmă, iar urmașii săi să ducă mai departe Gazeta Murășenilor cu sceași neînvinsă credință.

Cuvântarea dlui Alexandru Bogdan.

În numele tinerimei și al societății academice »Petru Maior«, d. Alexandru Bogdan a rostit cuvântarea de vale:

Jalnici ascultători!

Sunt tocmai 100 de ani, de când orașul Pesta primi în sânul său pe marele scriitor român *Petru Maior*, numit revizor al cărților rom. la tipografia Universității, dela care pot pleca cu speranțele sfărmate și aproape fără o bucăică de pâine martirul științei românești, care a fost Gh. Șincai. În Pesta în neconținută legătură cu studențimea universitară de pe acele vremuri munci *Petru Maior* la lucrările sale asupra istoriei poporului nostru și asupra limbii lui. Nu vă puteți închipui un om, care să fie scris și vorbit cu mai multă dragoste despre originea română a poporului și limbii noastre, cu o dragoste care era patimă. Munca lui a fost atât de sfântă încât s'ar fi rupt din viața noastră ca popor aceea ce-i dă sufletul nepăzitor, dacă idealul lui *Petru Maior* s'ar fi pierdut. El trebuie să trăiască și trebuia veșnicit.

Pentru cei ce se nășteau și creșteau subt ochii săi, scrise *Petru Maior*. Tot alte și alte rânduri de tineri români jurau la intrarea în universitate că vor rămânea pe lângă crezul lui. Societatea lor de lectură a primit deci numele povăzitorului de odinioară și cu numele acesta spiritul și direcția, care era să o călăuzească.

La 1809 așadar își începea rodnică muncă *Petru Maior*. Azi, după 100 de ani i a sfârșit-o unul dintre mijlocitorii ideilor regeneratoare, mijlocitor între cei cari le-au dat și cei meniți să le primească, *Aurel Murășianu* care a fost cel mai adevărat apostol al iubirii de neam și al iubirii de limba strămoșească.

Ce greu și ce încet cuprinde câte-o idee corpul întregul i popor! Și câtă stăpânire de sine, cât entuziasm, câtă îndârjire trebuie să aibă răspânditorul ei. *Aurel Murășianu* le a avut!

El a avut norocul să vadă și roadele apostolatului său. Și în venerațiunea, ce i-o dovedea de fiecare dată tinerimea universitară, el și-a primit și răsplata.

Ce-a fost odinioară *Petru Maior* pentru tinerime, devenise astăzi și *Aurel Murășianu*. Numele lui trebuia să se înșire cu cinste lângă al predecesorului său. Și atunci societatea studenților universitari români din Bud-pesta l-a ales membru onorar. Studenții aceia săraci au crezut că numai așa se cuvine să se răsplătească imbelșugata muncă istovitoare a îndreptătorului lor.

Și nu era un moment mai însemnat în viața noastră de studenți, când să nu ne fi adus aminte de viața grea a bătrânului scriitor. Când sârbătoream zile însemnate din trecutul poporului nostru, serbarea se sfârșia cu trimiterea unei adrese, care era menită să dea curaj și speranță nouă celui ce ne aștepta să ne reîntoarcem și noi lângă el. Pare-că auziam de departe g'asul lui tsinic chemându-ne iar. Scrisul nostru îi aducea vestea, că venim.

Acolo în străini văjăitul pădurilor și bătaia în țărnamur a Dunării ne vorbeau de ascunsele puteri ale naturii, cari nu pier niciodată. Inima fiecăruia bătea atunci pentru milioanele de frați de pe pământurile noastre și fiecare se simția un uriaș, căci amintirea trecutului nostru și conștiința durerilor și bucuriilor de astăzi strângea în inima fiecăruia sufletele întregului popor român.

Chiar și în îndepărtata țară a nemților, lângă castelul regelui filozof Frederic II, noi visam și căutam și voiam să îndeplinim înălțarea poporului nostru. Un răvaș aducea iarăș lui *Aurel Murășianu* știre despre noi.

Lângă el am fost și anul trecut și l-am văzut în cele mai fericite clipe ale vieții sale: când miile de români manifestau înaintea redacției. Fața lui *Murășianu* se lumina. Nu de lumina suteilor de facile, ci de o lumină sfântă, de aurora viitorului nostru de aur. Vedea ce a putut să facă gazeta sa în orașul acesta și'n satele din împrejurime și provincă, ce se va mai putea zidi prin cartea românească, prin scrisul românesc.

BETAY și BENEDEK,
 atelier artistic pentru obiecte bisericesti
 BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.
 În atelierul nostru de sculptură se fac: icoanetase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de icoanetase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.
 Pe omul nostru experți îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

El încă a purtat condeiul și în casa aceea veche, care tănuiește redacția »Gazetei« Murășanu a fost mai iobag decât iobagii de-odinioară.

Iar noi o știam aceasta și de aceea ce-a scris el nu s'a pierdut. Ideile lui, dragostea lui de neam și limbă s'au sămănat în inimile tinerilor români și D voastră vedeți, că toate viețuiesc.

Am adus flori albe să împodobim negrul pământ, ce te va acoperi. Curate ca albele flori sunt și sufletele noastre așa cum ni le-ai cerut. Neagră ne e numai amărăciunea după tine, pe care te pierdem.

Dar de subț gila grea ascultă cu încredere la glasul fiecărui tinăr care se va opri în preajma mormântului tău! De pe buzele lui se vor deslipi cuvintele: Dormi, bătrâne în pace, noi, tinerii, veghiăm!

La urmă a vorbit cu mult avânt d. Lengheru, avocat, în numele românilor din Brașov.

Văduva lui Andrei Murășanu.

Intre venerabilele bătrâne, cari străjuiesc racla lui Aurel Murășanu, e și văduva poetului Andrei Murășanu. Cu părul albit, cu ochii aproape stinși, privește scriul abătută de jalea ce-o covârșește. Ea spune răspicat tuturor cari vin să-i exprime omagii de condoleanțe: «Eu sunt văduva lui Andrei Murășanu.»

Compozitorul Iacob Murășanu, fratele defunctului, îi prezintă pe d. Bunea.

— Dar tu cine ești, dragul meu? — se adresează ea acum dlui Iacob Murășanu, neputându-i desluși fața în zarea de-o schinteie a ochilor ei slăbiți.

— Nu mă mai cunoști mătușă dragă? Eu sunt Iacob, nepotul d-tale.

Toți cei de față sunt cutremurați de scena asta mișcătoare. Bătrina apleacă încet, cu ochii plin de lacrimi, fruntea nepotului ei, — o sărută și-l stringe la sân cu dragoste.

Rectificare.

Ținem să rectificăm o informație inexactă, care s'a strecurat în numărul nostru de ieri din greșeală. Am zis, adică, cu privire la telegramele ce s'au expediat mitropoliților din Blaj și Sibiu, că »atât preoții uniți, în frunte cu părintele canonic Bunea, cât și preoții ortodoksi, au cerut prin telegraf învoirea mitropoliților respectivi din Blaj și Sibiu ca să se facă slujba împreună«.

Adevărul ie, că permisiunea aceasta a fost cerută de către unii fruntași din Brașov. Mitropoliții au răspuns însă telegrafic, cu nu pot îngădui slujba împreună, deoarece se opun acestei dorinți canoanele.

Telegrame de condoleanțe.

Regretînd pierderea bărbatului de valoare, care era Aurel Murășanu uram mingăieri frățești familiei și »Gazetei« moștenirea însușirilor lui. I. Clinciu, G. Popa, Lisseanu, Gh. Bogdan Duică, Mariu Dumitrescu, P. Mihăileanu, Dănescu, N. Colceag, N. Bran, Ghiță Pop, profesori, București.

«Cercul românilor de peste munți» din București dîndu-și seama de opera săvîrșită de marele român Aurel Murășanu, deplîngem moartea și familiei complimente de condoleanțe, precum și foștilor lui tovarăși de muncă. **Comitetul**

A căzut condeiul din mîna meșterului, presa rom. și-a pierdut pe cel mai cinstit reprezentant, poporul românesc pe cel mai devotat apărător. Trimit dure-roasele mele condoleanțe: Deputatul **Dr. St. C. Pop**, Arad.

Din toată inima luăm parte la doliul D-voastră.

Mehedinți, București.

Societatea academică »Junimea« adînc îndurerată deplînge moartea valorosului ei membru onorar, a d-lui Dr. Aurel Murășanu, transmite întristatei familii sincerile sale condoleanțe. **»Junimea«, Cernăuț.**

Adînci regrete pentru ireparabila pierdere.

M. Străjan, Craiova.

Fie ca în lacrimile tuturor românilor să găsiți o slabă mingăiere pentru lovitura ce ați suferit. Dela el noi toți am trebuit să învățăm că jertfa este ursita celor mai buni. **Tache Ionescu, București.**

Din inimă regret moartea fruntașului și adevăratului român Aurel Murășanu. Caracterul lui curat și iubirea lui de neam să servească de exemplu posterității. Rog stim. familia să primească și din partea mea condoleanțe. **Emanuil Ungurean, Timișoara.**

Vă închipuiți ce parte iau la nemărginita durere, care lovește pe toți bunii români.

Ion Grădișteanu, București.

Comitetul Sindicatului Presei în numele ziaristilor romîni cu inima pătrunsă de durere atît pentru crudă pierdere ce atît dv. cit și întreaga presă romînească de peste munți încearcă prin moartea neobositului luptător și marele ziarist A. M., — ia o vie parte la durerea d-v. și vă trimite respectuoase omagii. — **I. Procopiu**, președintele sindicatului, **C. Dimitrescu**, secretarul sindicatului.

S'a înfrînt neînfrîntul luptător român, nobil soț și prieten. Cu întreg neamul românesc jelește moartea prietenului său — **Nicolae Oncu, Arad.**

Sincere condoleanțe pentru pierderea marelui luptător al neamului. A fost un caracter antic și va rămîne pildă de virtute. **A. C. Popovici, București.**

Adormirea în Domnul a dlui Dr. Aurel Murășanu m'a surprins. Publicistul neobosit după lupta purtată pentru o viață întreagă săși afle răsplata înaintea divanului Părintelui Ceresc. Fie-i țărîna ușoară!

Victor Mihali de Apșa,
Metropolit de Alba-Iulia

Trimit condoleanțele cele mai sincere onor. familii a regretatului Dr. Aurel Murășanu, care a fost unul dintre cei mai buni și harnici romîni, gata totdeauna a apăra interesele neamului românesc.

Mihai Velici, Chișinău.

Au mai sosit telegrame dela »Economul« (Cluj), I. L. Lăpădatu (Orăștie), Vasile M. Cogălniceanu (București), Dr. Stefan Petroviciu (Lugoj), Dr. Macavei (Blaj), Putici (Timișoara), maiorul Popa din Dumbrău (Cluj), Dr. Lăzar Popovici și Dr. M. Sturza (Viena), I. F. Negruț (Blaj), funcționarii »Albinei« (Sibiu), cutotul peste 200 de telegrame

Anunțul »Junimei«.

Societatea academică »Junimea« în Cernăuț pătrunsă de adîncă durere, aduce la cunoștință trista știre despre trecerea la cele eterne a valorosului ei membru onorar, a domnului **dr. Aurel Murășanu**, proprietar-editor al »Gazetei Transilvaniei« etc. care a încetat din viață Duminecă în 7/20 Iunie în Brașov (Transilvania) în etate de 62 de ani. Cernăuț în Iunie 1909. Fi-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 24 Iunie n. 1909.

— **Serată eminesciană în Arad.** Marți, în 16/29 Iunie se împlinesc 20 de ani dela moartea lui Mihail Eminescu. Cu acest prilej, tineretul din Arad va organiza — subt scutul Asociațiunii — o serată literară, ca o pioasă închinare amintirii celui mai mare poet al nostru. Se vor citi două conferințe ușoare, se va declama, se va cânta, și se va citi din poeziile lui Eminescu.

Credem, că nici un cărturar român din Arad nu va lipsi dela această serată. Acum când pretutindenii, dincoace și dincolo de munți, se serbează în amintirea lui Eminescu, sperăm că nici arădanii nu vor întârzia dela o frumoasă datorie națională. La 20 de ani, măcar odată se cuvine să ne plecăm gîndurile și să ne deschidem sufletul în fața aceluia, care viața lui întreagă și-a jertfit-o pentru înflorirea limbii și pentru îmbogățirea minții și-a inimilor noastre.

Programul amănunțit, timpul și locul seratei se va publica în numărul de Sâmbătă.

— **Pentru Reuniunea femeilor române din Arad.** D. Protasiu Givulescu, (Soborșin) a dăruit »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie« suma de 10 cor. drept rîscumpărare a cununei pe mormântul cumnatei sale Aurelia Givulescu n. Beleş, din Radna.

— **O „manifestație“ contra imnului național unguresc.** În Caransebeș, cu prilejul examenului de gimnastică al ele-

vilor dela liceul unguresc al lui Burdea, s'a cântat imnul național unguresc și »Szózat«. Publicul unguresc s'a ridicat în picioare cu excepția unor români, între cari se afla și secretarul consistorial Cornel Corneanu și vre-o câțiva teologi. Publicul unguresc a manifestat împotriva lor, iar d. Jakabffy, președintele tribunalului, ar fi sbierat cătră grupul românesc.

— **Ridicați imediat pălăriile ori plecați de aici!**

Românii ar fi plecat imediat, scrie un ziar unguresc. Chiar dacă ar fi adevărat felul cum descrie ziarul unguresc cazul, simțirea ce au manifestat-o românii le face onoare.

Este însă dureros că nici în acel colț de țară atît de românesc, într'un oraș pretins românesc, nu ne putem manifesta sentimentele naționale cele mai elementare. Oare să nu se găsească nimeni care să aplice dlui Jakabffy o lecție ca să nu uite că este între români?

— **Constantin Stăncescu.** Alaltăieri a răposat în București Constantin Stăncescu, unul din cei mai merituoși propagatori ai artelor în România. Prin tablouri, portrete, dar mai ales prin multele sale conferinți și scrieri Stăncescu a contribuit în activitatea sa îndelungată, de 50 de ani la răspîndirea gustului artistic în țara românească.

C. I. Stăncescu s'a născut la 20 Octomvrie 1837. După terminarea liceului, la 1855, a urmat cursurile facultății de drept din București, unde a trecut toate examenele. În același timp a studiat pictura cu Tătărăscu. La 1857 a mers la Paris ca bursier unde a studiat șapte ani în școala imperială de Bele Arte, trimițînd în fiecare an producții de ale sale, care actualmente se află la Pinacotecă, și publicînd prin ziare ilustrate franceze, portrete de ale Domnilor noștri vechi. Când s'a întors în țară a fost numit profesor de istoria artelor și de estetică la școala de Bele Arte, unde a funcționat mult timp și ca director.

A luat parte la toate mișcările artistice din țară. A fost unul dintre întemeietorii Ateneului Român, unde a ținut număroase conferințe asupra artelor. A luat inițiativa expozițiilor de Bele-Arte ce s'au făcut la noi, căutînd totdeauna a incuraja talentele adevărate și serioase. A colaborat la tot ceea ce s'a făcut în Teatrul Național, unde a fost membru în comitet un șir lung de ani. Defunctul a făcut parte și dintre organizatorii expozițiilor noastre dela Viena și Paris.

Ca pictor, Stăncescu a făcut mai multe compoziții originale, între cari »Moartea lui Lăpușneanu« și 150 de portrete, unele ale artiștilor care se află în foaierul de sus al Teatrului Național. S'a distins mai mult în desene și pasteluri. A publicat mai multe rapoarte prin care se arată mersul teatrului și al artelor plastice.

În tinerețe, începînd dela vârsta de 17 ani, Stăncescu a scris piese de teatru originale, traduceri și localizări. »Bunul părinte« este prima piesă originală care s'a jucat la Teatrul național în 1853. Apoi »Răsbunarea morților«, dramă fantastică jucată la 1854 cu mare succes. Între piesele originale mai sunt »13 Septemvrie 1848«, tablou militar; »Fanarioții«, dramă în 5 acte. Între cele traduse sunt: »Curierul din Lyon«, »Petitarul din Paris«, »Fata regimentului« (opere comică) etc.

Înmormîntarea s'a făcut ieri Miercuri la orele 4 d. m.

— **Pogromuri în Basarabia.** Telegrame din Chișineu anunță că pogromurile au fost generale în Basarabia. Țărînimea moldovenească exploatată de evrei ar fi ucis peste o sută de jidani.

Dacă a-ți încercat toate!

Și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIAȚĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, junghluri în coaste și în spate, se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 litri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari

sau 6 sticle mici se trimit portu franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda

Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főtér nr. 126.

Se expediază sticlă în toate părțile lumii

— **Vraja dintre două sate românești.** Intre comunele românești *Nepos* și *Pintac* din comitatul Bistrița-Năsăud ar fi existând o veche ceartă. Cu prilejul comasării hotarului celor două comune s'a stabilit spre nemulțămirea neposenilor. In ziua de 19 Iunie jitarii din *Pintac* au prins niște vite în opritură și le-au închis, cerând câte trei coroane pentru fiecare cap de vită. Neposenii au venit cu armele și au tras asupra jitarilor omorând pe unul și rănind pe altul de moarte. Agitația fiind mare, toți jandarmii din Rodna-veche au fost trimiși în comune.

— **Un comitet filial al »Societății teatrale« în Dej.** Ni-se scrie: «La intervenirea în persoană a dlui Aurel Bănuțiu directorul artistic al »Societății pentru fond de teatru« inteligența româna din Dej s'a întrunit în 16 I. c. într'o adunare, după împrejurări bine cercetată. D. Aurel Bănuțiu ca delegatul »Societății pentru fond de teatru« a adresat celor prezenți rugarea ca să se înscrie membri la societate și înscriindu-se în număr recerut să decidă constituirea în Dej a unui comitet filial al »Societății pentru fond de teatru«.

In urma acestui apel s'au înscris ca membri fondatori: Ioan Velle protopop gr.-cat, Dr. Liviu Micșa avocat și Dr. Wilhelm Șorban asesor orf.; ca membri pe viață: Lucreția Dr. Micșa, Amalia Dr. Domide, Aurelia Dr. Bodea, Dr. Ioan Cherecheș avocat, Dr. Augustin Bodea avocat, Dr. Leonida Domide medic, Octavian Filipan cand. de avocat, Ioan Anca contabil, Mihail Ianoviciu casier și Laurențiu Perhaița contabil; ca membru ordinar: Aurel Papiu preot gr.-cat.

Terminându-se înscrierile s'a ales cu unanimitate următorul comitet filial: Dr. Liviu Micșa, președinte, Dr. Leonida Domide, secretar, Laurențiu Perhaița, casier, Dr. Ioan Cherecheș, Dr. Guillem Șorban, Dr. Augustin Bodea, Dr. Iosif Boca, Ioan Moldovan, Lucreția Dr. Micșa, Amalia Dr. Domide, Aurelia Dr. Bodea. Membrii noi continuă a se înscrie la casierul Laurențiu Perhaița. Vă rog să primiți expresiunea deosebitei mele stime.

Dej, la 23 Iunie n. Dr. Leonida Domide, secretarul comitetului filial.

— **Conferință învățătorească.** Ieri, învățătorii români gr.-or. din tractul Aradului au ținut o conferință sub prezidiul dlui Gh. Popovici referent bis. în care s'a discutat cu mult interes chestia ținerii conferințelor metodice, ordonată de consistorul aradan. Conferința nu a aflat necesar ținerea lor, fiindcă astfel de conferințe și așa se țin la adunările Reuniunii inv., roagă însă consistorul să ordoneze ținerea cursurilor supletoare în lunile de vară pentru înmulțirea cunoștințelor învățătorilor. Totodată consistorul să publice premii pentru lucrări pedagogice, după cum se face aceasta și în alte țări civilizate. Conferința în unanimitate cere consistorului, ca în fruntea senatului școlar să fie numit un bărbat de școală, care să cunoască științele pedagogice și să se instituiească un astfel de post ajutor pe lângă cel de acum. Datorința acestui bărbat de școală să fie, ca să meargă din școală în școală îndreptând greșelile ce le-ar observa și dând îndrumări chibzuite. D. Iosif Moldovan, inv. (Arad) expune greșelile metodice aflate ca comisar cu ocaziunea examenelor, spunând totodată, că școala românească confesională din tractul Aradului stă la un nivel înalt și că limba română nu se neglijează față de cea ungurească.

Faptul, că la această conferință au luat parte foarte mulți învățători din tract și din alte tracte și discutarea înțeleaptă și serioasă a mai multor chestii școlare dovedesc, că învățătorii noștri poartă la inimă și se interesează de soarta școlii românești în aceste zile grele.

— **Moartea unui învățător harnic.** In 4/17 Iunie a murit învățătorul pensionat d. Porfirie Popescu din Covăsinț. Inmormântarea a avut loc în 6/19 I. c. la care a luat parte întreg poporul și inteligența din loc și jur, grăbind a da ultimul tribut de recunoștință bărbatului care o viață întreagă a muncit cu zel și abnegațiune pentru

luminarea fiilor neamului românesc încredințați lui. Prohodul a fost slujit de d. M. Lucuța, protopopul Șiriei, azistat de 10 preoți și 23 de învățători. Panegiricul l-a rostit protopopul Șiriei d. Lucuța storcând lacrimi din ochii auditorului. Sicriul a fost purtat de învățători și țărani până la cripta familiară din preajma bisericeii. Aici a mai vorbit d. Alexiu Doboș, inv. în numele foștilor elevi și d. Iuliu Groșoreanu în numele Reuniunii învățătorilor arătând viața plină de fapte nobile și munca serioasă a defunctului, prin ce și-a câștigat stima și iubirea colegilor săi și a poporului. Răspunsurile funebre le-a dat cu duioșie corul improvizat al învățătorilor.

Defunctul a fost sufletul mișcărilor naționaliste din comuna sa și golul rămas — cum ne scrie corespondentul nostru — cu greu se va putea suplini. Odihnească în pace!

x **Dintre fabricile de țiglă, cele mai mari** sunt fabricile lui Bohn, cari, pe lângă că dau lucru mai multor mii de muncitori, mijlocindu-le un câștig permanent, sunt fala industriei patriei. Țiglele roșii brevetate a lui Bohn sunt foarte căutate.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi de lux și obiecte** de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. Vă rugăm să fiți atenți la firmă.

x **ACHILLES.** Dacă vă asudă p cica ele cum-părați o sticlă de »Achilles«, care oprește orice asudare și depărtează mirosul greu de picioare. Întrebuințarea este simplă, modul de întrebuințare se acule la fiecare comandă. Se poate căpăta dela preparatorul: Dobay Kálmán, droguist în Fichișciaba (Békéscsaba). Magazin principal în Arad: Drogueria lui Nestor Hanzu; în Budapesta: Farmacia lui Török József Király u. 12 și Andrassy-út 26. Prețul 1 cor.

Concert, petreceri.

Maial în Săliște. Reuniunea pompierilor voluntari din Săliște aranjază maial Duminecă în 27 Iunie n. c. La caz de timp nefavorabil, maialul se va ținea Dumineca următoare.

Economie.

Urcarea de capital. Direcțiunea institutului »Steaua« din Roman-petre a hotărât urcarea capitalului social dela 100.000 cor. la minimum 150.000 cor.

Subscrierea acțiunilor noi se încheie la 1 Oct. a. c.

Adunarea băncilor slovacești. In zilele de 19 și 20 I. c. băncile slovacești și-au ținut adunările lor în Vágvihely. 80 de persoane au participat la adunare. Wilhelm Paulini a propus să se publice un concurs pentru autorii acelor broșuri cari vor îndemna cu mai multă convingere poporul ca să-și depeie banii la băncile slovacești. Până acuma sunt depuse 40 de milioane de coroane spre fructificare în băncile slovacești. O sumă de 200 de milioane de cor. bani slovacești este însă depusă la băncile străine, a zis Paulini. Propunerea a fost adoptată.

Celelalte obiecte la ordinea zilei au fost organizarea funcționarilor de bancă slovaci și pensia lor (Sunt 36 de bănci slovacești). S'a propus înființarea unei bănci de pensii din al cărei venit s'ar da o parte pentru pensiile funcționarilor și alta parte pentru înființarea unui institut de asigurare și penzii. Comitetul a fost încredințat cu elaborarea statutelor și cu prezintarea lor la adunarea anului viitor.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 20 Iunie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.16—27.17
Secară pe Oct.	20.40—20.42
Cucuruz pe Iulie	15.50—15.52
Cucuruz nou Mai	14.18—14.20
Ovăs pe Oct.	15.76—15.78
Rapiță pe Aug.	28.70—28.90

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — — —	31 K. 05—33 K. 60
Din comitatul Albei — —	31 » 50—33 » 80
De Pesta — — — — —	32 » 05—33 » 90
Bănățanesc — — — — —	31 « 90—34 » 20
Ardelenesc — — — — —	31 » 60—32 » —
De Bacica — — — — —	32 » 85—33 » 40
Secară de calitate I. — —	20 » 35—20 » 75
Secară de calitate mijlocie	20 » 15—20 » 58
Orzul de nutreț, calitate I.	17 » 70—18 » 60
Orzul de calitate a II. —	17 » 10—17 » —
Ovăs de calitate I. — — —	18 » 70—19 » 50
Ovăs de calitate a II. — —	18 » 15—18 » 75
Cucuruz — — — — —	15 » 80—16 » —
Tărițe — — — — —	12 » 80—13 » 10

Poșta Redacției.

Tristan, Paris. Le-am primit pe amândouă Mulțămim. D. Victor Eftimiu e tot în Paris, dar nu mai stă la hotel Brest, ci în Rue des Capucines 20.

Un plugar. Fără iscălitură nu publicăm nimic. Cel puțin noi de v-am ști numele.

Poșta administrației.

Vasile Sirbu, Sasca. Firma întrebată e Müller Ferenc, Arad, Boczkó u. 10.

Zachei Graur, Sidrieșul mare. Am primit suma de 12 cor. abonament până la 1 Mai a. c. Căutarea se face numai la cerere.

Redactor responsabil Constantin Savu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Nr. 4916. — 1909 Mai 19.

Publicațiune.

In conformitate cu votul consiliului comunal al acestei urbe, din ședința dela 13 Mai a. c.,

Noi Primarul orașului Ploești, aducem la cunoștința generală a amatorilor, că în ziua de 26 Iunie a. c. 1909 am decis să se țină licitațiune publică pentru construirea nouului abator comunal.

Planurile acestei lucrări cum și orice alte detalii se pot vedea și lua în orice zi de lucru în cancelaria secretarului primăriei.

D-nii amatori sunt rugați ca în susmenționata zi ora 10 a. m., să se prezinte în sala ospelui comunal din plața Unirii unde va avea loc licitațiunea, preparați cu garanții în regulă, spre a lua parte la licitațiune.

Textul art. 72—83 din legea comptabilității publice a statului este aplicabil în speța Primar, P. Ciuta.

Secretar general I. M. Lăptescu.

Iosif Müller & Comp., Medias-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, bariere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

Anunț.

duc la cunoștința or. public românesc
de vândut dela 50 litre în sus vin
de bun din următoarele soiuri:
bun de Mustafel, ame-
ecat cu alte soiuri . . . Hl. cu 37 cor.
de Rizling, Rouze și
caderca învăluit . . . » » 41 »
de Rizling și Rouze . . . » » 45 »
vinul din dealul Sirii, care e cel mai
din podgorie. Cumpărătorii sunt ru-
să scrie curat atât numele cât și lo-
ca și poșta ultimă.

Petru Benea,
proprietar de vii, Világos.

! In atențiunea !
cismarilor români !

NICOLAE GRECU

pielar în Porcești u. p. Verestorony II

pregătește tot felul de

piele cordovan din patrie
(hazai cordovánbőr)

precum și piele de oaie argăsită în scumpie.

Comandele se efectuează prompt. — — — Prețuri moderate.

ANUNȚ.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată
căldura tovarășia agricolă românească
„Mugurul” însoțire economică comerci-
ală în Elisabetopol (Erzsébet
város) care vinde altoie de viță de vie de
de toate speciile precum și viță americană
cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea
dă instrucție gratis ori cui în toate ramurile
vițiculturii.

Bandage de hernie

Bandage abdomenale, ban-
dage de buric în toate
calitățile după măsură. —

Irigatoare

montate complet în diferite execu-
tări dela 3 coroane în sus. —

Instrumente de gumă și beșică de pește

— prezerva ive pentru domni duzina 2—12 cor. —

Pessari

prezervative pentru dame (după pre-
scriere medicală, dela 2 cor. în sus. —

Mare depozit de instrumente
medicale, optice și bandage.

PAPP GYÖRGY

depozit de instrumente medicale în Ardeal

Ciuj (Kolozsvár) Mátyás Király tér 5.

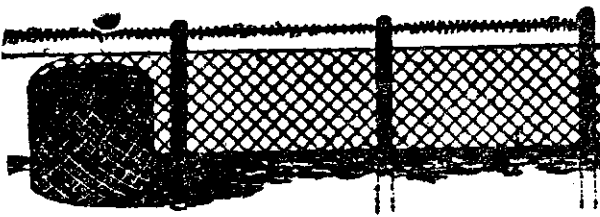
Fischer Testvérek

pregătitori de împletitură de sîrmă, țesătură, fir de
— oțel, coardă pentru paturi și de site —

ARAD

Magazin: József főherceg-ut 8. — Atelier: Kossuth-utca 45.
Telefon pentru oraș și comitat 157.

Recomandă diferite garduri,
împletituri de sîrmă, cari sunt
acomodate pentru îngrădire
de grădini, parcuri, curți și
păduri zoologice. Ciururi
cu cadre de fier pentru pă-
mânt, pietriș și cărbuni de
piatră, pentru zidiri, mine și
grădini. Gratii pentru piv-
nițe și pentru ferestri. Imple-
tituri valoroase și rotunde. Orice țesături de sîrmă, de fier, aramă, din fir obdus
cu cositor și cu zinc, pe cari le avem în magazin pentru mori, fabrici și pentru sco-
puri economice. Impletituri pentru stucatură sistem Rabitz, fir spinos și ștergător
de picioare. — Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

—

Mașină de spălat „Weltwunder“

cea mai bună și ieftină în lume.

Prețul cor. 40 —

Se cîpătă dela toate fierăriile mai
de seamă sau direct dela

Societatea „Weltwunder Company“

WILHELM OBERTH

Mediaș — Medgyes (Transilvania).

— — — Prospecte trimite gratis. — — —

La trimiterea înainte a cor. 40—, mașina se expe-
dează franco.

Mîna fiecăruia

poate fi frumoasă dacă o îngrijește
destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea
mînilor este **Lichidul „Elza“ pentru mîni**

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru con-
servarea frumuseții mînilor.

Lichidul „Elza“ pentru mîni după o folosință de 3 ori face
mîni care sînt roșii după 8 zile le înalbește. E cu totul
nestricăcioasă. Pe cînd glicerina, crema de glicerina și altele,
după o folosință mai îndelungată înegresc mîni, lichidul „Elza“
pentru mîni face mîni albe ca zăpada. Glicerina, crema de
glicerina și altele fiind cleioase sînt nepăcute și grețoase. Lichidul
„Elza“ pentru mîni, îndată să atsoarbe. Dacă folosiți zilnic lichi-
dul „Elza“ mîni vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scuteste
de strîmbeala vîntului.

Prețul 30 fileri.

Se poate cîpătă la preparatorul **Kertész Ernő** — farmacia la —
la preparatorul St. Anton de Padua.

Szabadka, Szegedi ut.

Magazin principal la Vojtek și Weisz drogerie în Arad.

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204—
W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909.
În toate afacerile referitoare la America, cereți des-
lușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește
a trimite bani din America în țara veche, ori are bani
de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“
din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“. De doriți ori-ce soi de cărți,
de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul lib-
rării noastre care este cea mai mare și mai bogată
librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din Ame-
rica în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de
vapor dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th.
str. New-York. Pe ori ce linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi
adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 —
W. 14 th. str., care este singura întreprindere română
incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în
America, sînt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre
locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința. ca să fie sînuți
în evidență în registrele căsii de emigrare și la toate împreju-
rările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

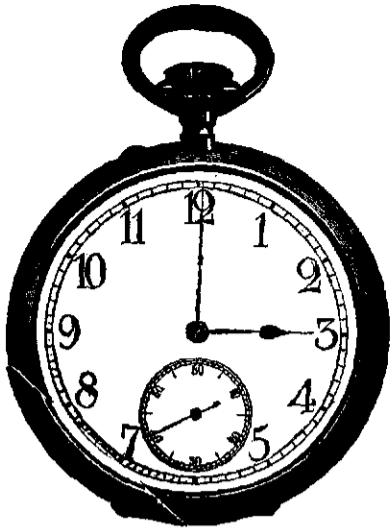
Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere
pămînt în America să ceară informații dela între-
prinderea „Aurora“.

Toate epistolele să se trimită la adresa;

E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.

— **New-York S. U. A. de N.** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil.
ori 5 cents.

Cele mai bune
orologe
 — cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale
 atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
 zășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea
 mai bună prăvălie în această privință în
 întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS
 orologier Szeged.

Se trimite CATALOGUE cu 2000 chipuri
 gratuit și franco.

Correspondență în limba germană, maghiară și franceză.

In atențiunea parobiilor!

Szentgyörgyi Oszkár

pictor de firme de embleme de biserică și auritor în
 Marosvásárhely, str. Kossut Lajos 26.

Săvârșesc orice lucru în branșa aceasta în mod de
 gust frumos și trainic pe lângă garanție. Insemnez
 că pictarea bisericilor am studiat o în decurs de mai
 mulți ani în București și celelalte orașe mai mari
 ale României și așa e eschisă orice incorectitate în
 executare. — La dorință, desemnuri porto-franco.

Cu distinsă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

— Nu e permis —

să lipsească din nici o casă
 românească „GRAMOFONUL”,
 care înveselește toată casa. Is-
 vorul cel mai ieftin de a procura
 e marelui comerciant
 de mașini de vorbit pentru
 — Ungaria și România. —

Toth József
 SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătire în rate. Pe lângă garanție.

Au sosit înregistrări noul românești, cântări și muzică cu forță
 naturală. — Prețul curent se trimite gratuit. — Se caută contra vânzători!

— Correspondența se face în limba maghiară, germană și franceză. —

Să ne credeți

că este în interesul D-tre,
 dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-dia-
 mant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trănicioasă flexibilitate
 bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
 Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —
 Comandele se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
 Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Cel dintău atelier de pietri monumentale aranjat
 cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente
 și pietri de cimitir —
 Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
 Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszoban, Déva și Bánpatok.

La apotecarul
CORNEL N. DEMETER în Orăștie (Szászváros)
 se găsesc următoarele:

Preparate medicale

leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie:

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt
 recunoscute de cele mai bune!

„Peronospin” mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra pero-
 nosporei, la stropirea viilor. Nedeadăsimanată cu mult mai bun și mai
 ieftin este în folosință „Peronospin”-ul, decât peatra vânăată. Cu
 „Peronospin”-ul stropind via, 1 hectolitră vine la 50 fil., pe când
 cu peatra vânăată 1 cor. 60 fil., fiind peatra vânăată astăzi foarte
 scumpă. Ca fieștecare proprietar de vie să poată căpăta numai ve-
 ritabilul „Peronospin” dau favorul acela că deja la comanda de 10
 pachete trimite francat.

Prin întrebuințarea „Peronospin”-ului, via va fi hotărât mai frumoasă, boabele
 de struguri mai mustoase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit,
 că prin folosirea pietrii vânăte, nu se ajung aceste rezultate, — probabil pentru
 aceea, că piatra vânăată verzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din
 puterea și sucii viței, ceea ce înseamnă pierdere din putere. — Pravul de stropit al
 meu, face via mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă.

„Peronospin”-ul e deja de 8 ani în folosință cu rezultate foarte favorabile.
 Prețul unui pachet este 50 fileri. — Revanzătorii, comercianții capătă rabat cores-
 punzător.

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, oftecei, tusei mă-
 gărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei
 și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admi-
 rabil. „Dolicin”-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul,
 iar flegma o dizolvează și astfel mai ușor să și rupe. Ferbintelile și
 asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci con-
 tribute mult la însănătoșire. Prețul 1-20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismul
 lui, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și
 scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor.
 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit,
 greață, misturea rea, catarul și aprinderea de stomach și vomarea,
 sgârțurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sân-
 gelui. Prețul 1 cor. 20 fileri și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii precum
 palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă
 de inchiderea scaunului, numaidecât să comanda „Laxbonbons”,
 zaharele purgative plăcute și dulci la înțel, Prețul 1 coroană.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis
 morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică durere de oase,
 excese și bube-șgrăbunțe pe față, nas sau pe orice parte a corpului
 — ba chiar și la ranele sifilisice, 1 sticlă 2 cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de gălă) 80 fil. Prav contra opăritului la co-
 pli, 60 fil. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri. Unsoare contra
 riielor cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. Pieni pentru ochi, are efect sigur în
 privința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți delătorează
 roșeața, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fil. Pilule laxativ purga-
 tive, în caz de incuiera scaunului și regu-rea acestuia 70 fil. Demibom, contra
 insomniei (la amețeli de cap), și neliniste nervoasă, 6 cor. 20 fil. Unsoare de casă,
 mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umfături, peelingini și alte
 rane, 1 cor. Liq de fer, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, slab de
 corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 cor.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa cores-
 punzătoare.

Adresați-vă cu Incredere la

Apotecarul CORNEL N. DEMETER
 în Orăștie (Szászváros) lângă bis. evang. ref.